

Ecologisch werkprotocol voor het graafwerend maken van het spoortalud nabij Taarlo

A&W-notitie: 21-348 #4

opdrachtgever	ProRail
projectcode	21-348 #4
Auteur(s)	I. Sijtsma
status	Definitief
datum	21 februari 2022
autorisatie	M. Koopmans
kwaliteitscontrole	Tegenlezer M. Koopmans
uitvoerder	Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv Suderwei 2, 9269 TZ Feanwâlden Matrix II k1.08/1.09, 1098 XH Amsterdam Tel. 0511 474764, info@altwym.nl, www.altwym.nl

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Ecologisch werkprotocol	3
2.1	Alpenwatersalamander	3
2.2	Bever	3
2.3	Voorwaarden zorgplicht	4
3	Bronvermelding	5

Referentie

Sijtsma, I. 2022. Ecologisch werkprotocol voor het graafwerend maken van het spoortalud nabij Taarlo. A&W-notitie 21-348 #4. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

© Overname van gegevens uit deze notitie is toegestaan met bronvermelding.

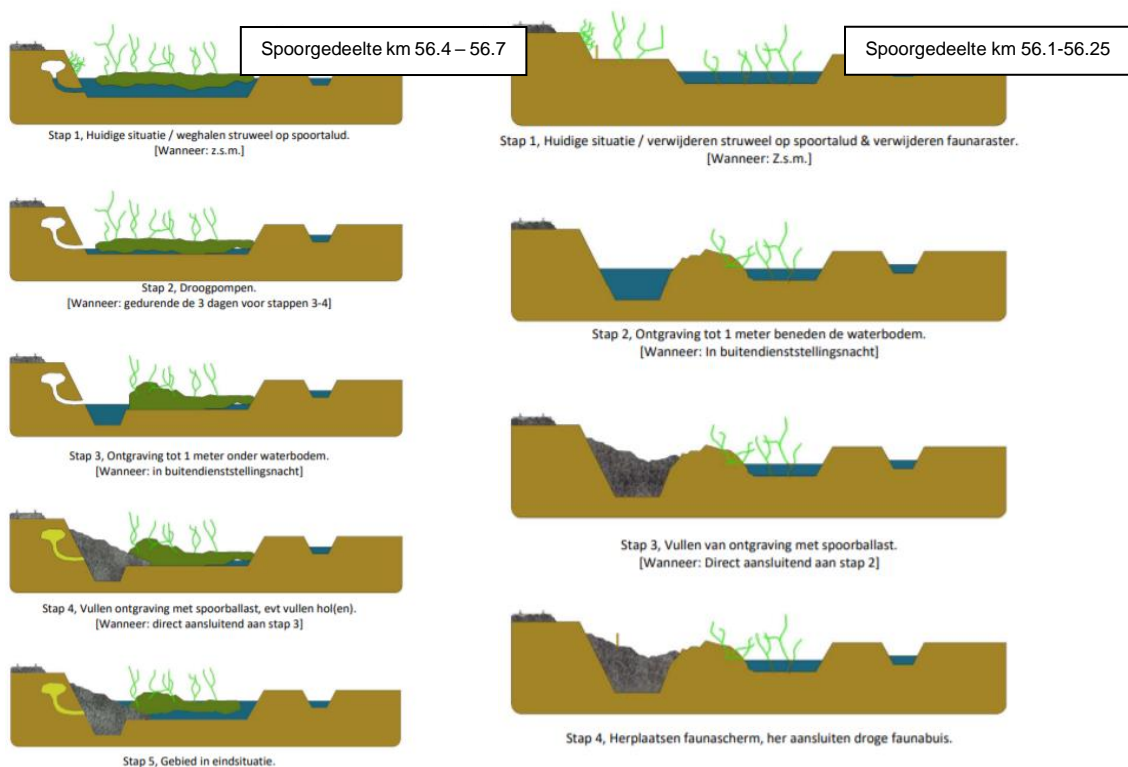
1 Inleiding

Na een graafincident met een bever is ProRail voornemens om het spoortalud nabij Taarlo graafwerend te maken. De plannen hebben tot doel om te voorkomen dat de Bever zich in de toekomst gaat vestigen in het spoortalud. Dit zal worden gedaan door het nabijgelegen leefgebied minder geschikt of ongeschikt te maken voor de soort door ontwatering door ondiepe greppels en sloten. Bij de diepe plekken aan de oostzijde, waar het water in de huidige situatie niet weg kan stromen, zal er met een pomp gedraineerd worden. Wanneer de bever hierdoor het plangebied verlaten heeft worden de putten gedicht en zal het talud graafwerend worden gemaakt. Het graafwerend maken vindt plaats door:

1. tijdelijk de natte zone leeg te pompen om de bever te stimuleren om het plangebied te verlaten. Dit start twee dagen voor de ingreep en eindigt als het talud graafwerend is.
2. een goot aan te brengen parallel aan het spoortalud door de bodem van de sloot deels weg te duwen of te verwijderen tot minimaal 0,5-1 meter onder de waterbodem.
3. direct na het graafwerk wordt de gemaakte geul vanuit de drooggemalen watergang opgevuld met ballastmateriaal. Daarna wordt vanaf het spoor een hellingtalud van ballast aangebracht.
4. de bekende hol-locaties te controleren op stevigheid door middel van druk van bovenaf en eventueel herstellen van verzakking.

Deze graafwerende maatregelen worden uitgevoerd in de secties:

- km 56.4 - 56.7 aan de oostzijde spoor, over een lengte van ca. 150 meter.
- km 56.1 - 56.25 oostzijde over een lengte van ca. 100 meter.

Figuur 3: De nodige werkzaamheden om de bever te ontmoedigen en het spoortalud graafwerend te maken voor de trajecten km 56.4 - 56.7 aan de oostzijde (links) en km 56.1 - 56.25 oostzijde (rechts).

In december van 2021 heeft Altenburg en Wymenga een ecologische beoordeling voor deze werkzaamheden uitgevoerd (Sijtsma 2021). Daaruit bleek dat ten aanzien van alpenwatersalamander er mogelijk sprake was van een knelpunt met de Wet natuurbescherming (overtreding art 3.10 lid 1a&b). Daarnaast was er sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming (art. 3.5 lid 2 & 4) ten aanzien van bever. In verband hiermee is op 19 januari 2022 een ontheffing aangevraagd bij het bevoegd gezag. Deze is op 27 januari 2022 verleend (referentie 5190026300737).

Doel Ecologische Werkprotocol (EWP)

Een voorwaarde die in de ontheffing is opgenomen, is dat er een Ecologisch Werkprotocol moet worden opgesteld. Dit Ecologisch Werkprotocol (EWP) borgt dat conform voorwaarden wordt gewerkt. In het onderhavige EWP worden de voorwaarden ten aanzien van de ecologie beschreven als handleiding voor het uitvoeren van de werkzaamheden. De voorwaarden borgen dat de zorgplicht wordt nageleefd ten aanzien van, amfibieën en zoogdieren.

Dit EWP dient aanwezig te zijn op de projectlocatie en de werkzaamheden dienen aantoonbaar volgens dit EWP te worden uitgevoerd.

Alpenwatersalamander

Op dit moment is er geen bewijs dat de alpenwatersalamander daadwerkelijk voorkomt in het gebied, maar aanwezigheid kan niet worden uitgesloten. Er wordt maar over een zeer beperkte lengte (twee trajecten van 100 en 150m) langs het spoor gegraven en ballast gestort. De graaf en stortwerkzaamheden hebben geen betrekking op voortplantingshabitat, daarbij vangen de werkzaamheden aan buiten de voorplantingsperiode van de alpenwatersalamander. Daar waar ingegrepen wordt is de aard van het terrein niet primair of bijzonder voor de overwintering van alpenwatersalamander. Alle wél primair geschikte plekken - zoals liggende dode boomstammen - blijven behouden. Er blijven natte zones en ondiepe plekken bestaan die eventueel kunnen dienen als voortplantingsplekken voor Alpenwatersalamander en overige amfibieën.

Bever

In het plangebied is de aanwezigheid van bever aangetoond. De werkzaamheden vinden plaats buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van de bever, deze loopt van mei tot en met augustus. Daarbij geldt dat de waargenomen bever een enkel individu betreft. Het leefgebied is waarschijnlijk een winterleefgebied dat in de zomer grotendeels droog zal vallen en verlaten zal worden, omdat de bever het water niet zal kunnen opstuwen. Doden en verwonden wordt voorkomen door de bever te stimuleren het gebied te verlaten (leegpompen voorafgaand aan ingreep) en door voorzichtig van boven naar beneden het graafwerk uit te voeren.

Zorgplicht

Bij uitvoering van de werkzaamheden dient te worden voldaan aan de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten en hun directe omgeving. In dit geval is dat relevant voor vrijgestelde zoogdiersoorten en amfibieën. In paragraaf 2.3 is beschreven hoe aan de zorgplicht kan worden voldaan.

2 Ecologisch werkprotocol

2.1 Alpenwatersalamander

Periode	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
	Voortplantingsperiode, geen activiteiten en werkzaamheden uitvoeren in of rondom het water.											
	Overwinteringsperiode, werkzaamheden in en rondom het water zijn mogelijk.											
Voorwaarden ten aanzien van alpenwatersalamander (Wet natuurbescherming): <ul style="list-style-type: none"> - Volgens Artikel 3.10 lid 1a. is het verboden om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten opzettelijk te doden of te vangen. Daarnaast is het volgens Artikel 3.10 lid 1b. verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. - Indien de werkzaamheden volgens dit Ecologisch Werkprotocol worden uitgevoerd, ontstaat er geen conflict met de Wet natuurbescherming. 												

Uitvoering

- De werkzaamheden vinden plaats buiten de voortplantingsperiode van de alpenwatersalamander.
- De werkzaamheden zijn voor eind februari afgerond. Na de werkzaamheden wordt de waterpartij weer geschikt gemaakt als voortplantingsbiotoop voor alpenwatersalamander.
- Alpenwatersalamanders overwinteren in holtes onder platte stenen, dood hout, boomstobben of hopen van kleine zoogdieren. Tijdens de werkzaamheden worden dit soort plekken niet verstoord. Er blijft in de omgeving van het plangebied geschikte natte zones en dieptes beschikbaar die kunnen dienen als voortplantingswateren.
- De werkzaamheden vinden plaats onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog.

2.2 Bever

Periode	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
	Voortplantingsperiode, meest kwetsbare periode van de bever											
	Minst ongunstige periode voor het uitvoeren van activiteiten en werkzaamheden.											
Voorwaarden ten aanzien van bevers (Wet natuurbescherming): <ul style="list-style-type: none"> - Volgens Artikel 3.5 lid 2. is het verboden bevers opzettelijk te verstoren. Daarnaast is het volgens Artikel 3.5 lid 4. verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen bever te beschadigen of te vernielen. - Indien de werkzaamheden volgens dit Ecologisch Werkprotocol worden uitgevoerd, ontstaat er geen conflict met de Wet natuurbescherming. 												

Uitvoering

- De werkzaamheden worden buiten de voorplantingsperiode van de bever uitgevoerd.
- Wel worden er rustplaatsen van de bever beschadigd of vernield, hiervoor is een ontheffing verleend door RVO.
- De werkzaamheden vinden plaats onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog.

2.3 Voorwaarden zorgplicht

Voor een aantal soort(groep)en geldt dat deze niet onder bescherming van de Wet natuurbescherming vallen of vrijstelling van de verbodsbepalingen genieten, maar wel aanwezig kunnen zijn in het werkgebied tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Er dient in het kader van de zorgplicht ten aanzien van deze soorten voldoende rekening te worden gehouden, zodat er geen exemplaren worden gedood of verwond. Hieronder staat beschreven hoe de werkzaamheden ten aanzien van deze overige soorten dienen te worden uitgevoerd.

Uitvoering

1. Bij de werkzaamheden worden de aanwezige bomen en vegetatie (struweel met o.a. Wilde gagel) zoveel als uitvoeringstechnisch mogelijk is gespaard.
2. De werkzaamheden worden bij voorkeur uitgevoerd in de periode 15 september tot 1 maart uitgevoerd.
3. Er worden geen werkzaamheden uitgevoerd tijdens vorstperiodes of langdurige periodes met lage temperaturen (< 5 °C). Bij twijfel of wel of niet gewerkt kan worden, wordt contact gezocht met een ter zake kundige ecooloog.
4. Voor werkzaamheden die vanaf het land plaatsvinden, wordt de rijsnelheid van machines zo afgesteld dat dieren zo veel mogelijk de gelegenheid hebben om weg te vluchten van de werkzaamheden. Bij voorkeur wordt stapvoets gereden.
5. Ook werkzaamheden in het water worden in een rustig tempo uitgevoerd, zodat vertroebeling en zuurstofloosheid van het water zo veel mogelijk wordt beperkt. Ook wordt er één kant op en in de richting van een open einde gewerkt zodat amfibieën en zoogdieren de kans krijgen om te kunnen vluchten van de werkzaamheden.

3 Bronvermelding

Sijtsma, I. 2021. Ecologische beoordeling maatregelen ter preventie van beverschade. A&W-notitie 21-348 #1. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Websites:

Ravon.nl